

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.264.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9923 Pani Posłanki Józefy Szczurek-Żelazko, w sprawie karty parkingowej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Kwestie związane z orzekaniem o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności regulują przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2021 r., poz.857, ze zm. - dalej jako "rozporządzenie w sprawie orzekania"), wydanego w oparciu o art. 6c ust.9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 44, ze zm.).

Zgodnie z § 6 ust. 2 przywołanego rozporządzenia do wniosku o wydanie orzeczenia należy dołączyć dokumentację medyczną, w tym zaświadczenie lekarskie zawierające opis stanu zdrowia i chorób współistniejących, potwierdzone aktualnymi wynikami badań diagnostycznych wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba z niepełnosprawnościami oraz inne posiadane dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności albo stopnia niepełnosprawności wydane nie później niż 30 dni przed dniem złożenia wniosku.

W myśl § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie orzekania, jeżeli przedłożona wraz z wnioskiem dokumentacja jest niewystarczająca do wydania orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień - przewodniczący powiatowego zespołu zawiadamia na piśmie osobę zainteresowaną lub przedstawiciela ustawowego dziecka o konieczności jej uzupełnienia, wyznaczając termin uzupełnienia brakującej dokumentacji z pouczeniem, że niewykonanie tego w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Obowiązek uzupełnienia dokumentacji medycznej nakładany jest przez organ orzekający o niepełnosprawności w interesie wnioskodawcy i dopiero po jego wykonaniu otwiera się dla organu możliwość doprowadzenia sprawy do rozstrzygnięcia. Celem wezwania do usunięcia braków w dokumentacji pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania jest zatem przymuszenie strony do przedstawienia określonych materiałów, bez których organ nie ma możliwości podjęcia merytorycznego rozstrzygnięcia.

O rodzaju dokumentów, o które należy uzupełnić dokumentację oraz o zasadności ich przedłożenia decyduje lekarz, a w uzasadnionych wypadkach też psycholog - będący członkami zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, na podstawie specjalistycznej wiedzy i aktualnie stosowanych metod diagnostycznych.

Należy przyjąć, że w świetle obowiązujących przepisów wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku o dodatkową dokumentację - zarówno medyczną, jak i psychologiczną - nie jest czynnością wadliwą prawnie i nieuzasadnioną. Wobec braku

niezbędnych dokumentów, nie mając pełnego materiału dowodowego, organ nie może zakończyć postępowania wydaniem orzeczenia.

W treści interpelacji nie zostało wskazane, w jakim zakresie przewodniczący zespołu orzekającego o niepełnosprawności wezwał do uzupełnienia dokumentacji. Samo przekonanie strony, iż jej schorzenie uniemożliwia wykonanie określonych badań psychologicznych lub, że przeprowadzenie wskazanych przez organ badań jest niemożliwe do wykonania, nie daje podstaw do uznania, iż organ postąpił wadliwie.

W celu przeprowadzenia kontroli prawidłowości, kwestionowanego postępowania w przedmiocie nieuzasadnionego merytorycznymi względami wezwania do uzupełnienia dokumentacji medycznej, zwracam się do Pani Posłanki z prośbą o przekazanie danych dotyczących zespołu orzekającego oraz osoby, w stosunku do której postępowanie było prowadzone.

Odnosnie wskazanego w wezwaniu terminu podkreślić trzeba, że nie został on ustawowo wyznaczony. Rozwiązanie takie pozwala na większą elastyczność działania organów orzekających w sprawach, w których uzupełnienie dokumentacji w krótkim terminie jest niewykonalne. Niemniej, jeśli strona nie jest w stanie dostarczyć żądanej dokumentacji w terminie wyznaczonym przez organ orzekający o niepełnosprawności, przysługuje jej prawo wystąpienia o zawieszenie postępowania do czasu wykonania wymaganych badań. Informacja na ten temat zawarta jest w zawiadomieniu o konieczności uzupełnienia dokumentacji.

Postępowanie o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest postępowaniem dowodowym o dużej doniosłości prawnej oraz finansowej dla budżetu państwa. Musi zatem opierać się na dowodach, (a nie na domniemaniach czy przypuszczeniach) wskazujących, że naruszona sprawność organizmu oraz ograniczenia funkcjonalne będące jej skutkiem spełniają przesłanki zaliczenia danej osoby do grona osób niepełnosprawnych albo przyznania jej stopnia niepełnosprawności.

Aktualnie nie przewiduje się zmiany obowiązujących przepisów dotyczących zasad orzekania, która polegać by miała na odstąpieniu od wzywania osoby wnioskującej o wydanie orzeczenia do uzupełnienia dokumentacji medycznej lub psychologicznej przez lekarza lub psychologa, którzy są członkami zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Nie przewiduje się ponadto wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1446) polegających na włączeniu symbolu przyczyny niepełnosprawności 06-E (epilepsja) do katalogu symboli zawartych w art. 6 ust. 2.

Z dniem 1 lipca 2014 roku zmianie uległy zasady i kryteria przyznawania kart parkingowych. Ustawą z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1446, dalej jako: „ustawa nowelizująca”) dodany został do art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym ust. 3a, w wyniku czego zmianie uległ zakres podmiotowy uprawnionych do karty parkingowej.

Ustawa nowelizująca miała przede wszystkim wyeliminować nadużycia związane z posługiwaniem się kartami parkingowymi przez osoby do tego nieuprawnione oraz ułatwić osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z przysługujących im przywilejów. Spełnieniu tego zamierzenia miało służyć zaostrenie kryteriów wydawania nowych, a także weryfikacja dotychczas wydanych kart parkingowych. Zdecydowano, że realizacji tak

określonych celów najlepiej przysłuży się rozwiązanie polegające unieważnieniu ex lege wszystkich wydanych kart parkingowych, łącznie z tymi, które wydano bezterminowo.

Jednocześnie, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nowelizującej, karty parkingowe wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, czyli na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wydanych przed 1 lipca 2014 r., zachowały ważność do dnia określonego jako data ważności karty, nie dłużej jednak niż do 30 czerwca 2015 r. (początkowo do 30 listopada 2014 r. Następnie, ustawą z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym, termin ważności kart parkingowych przedłużono do dnia 30 czerwca 2015 r.). Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej osobom zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności, posiadającym ważne orzeczenie wydane przez powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, w którym to dokumencie przyczynę niepełnosprawności oznaczono symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna) i który zawiera wskazanie o spełnieniu przesłanek uprawniających do uzyskania karty parkingowej na podstawie przepisów dotychczasowych, kartę parkingową wydaje się na podstawie tego orzeczenia.

W przypadku osób, które nie spełniały kryterium z art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej i nie mogły uzyskać automatycznie karty parkingowej na podstawie dotychczasowego orzeczenia, ustawodawca nie przewidział żadnych szczegółowych rozwiązań. Brak takiej szczegółowej regulacji nie wykluczał możliwości ubiegania się o kartę parkingową wydawaną na nowych zasadach, osobom zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności, posiadającym ważne orzeczenie, w którym przyczyny niepełnosprawności nie oznaczono symbolami 04-O, 05-R lub 10-N. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, które nie spełniało warunków przewidzianych w art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej, w celu ponownego ustalenia uprawnień do otrzymania karty parkingowej zobowiązane były złożyć wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w którym uprawnienia te zostaną potwierdzone.

W obowiązującym stanie prawnym warunki do otrzymania karty parkingowej określa art. 8 ust. 3a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie z jego treścią kartę parkingową wydaje się:

- osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia, mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

W myśl art. 6b ust. 3 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wskazanie o spełnieniu przesłanek uprawniających do otrzymania karty parkingowej może zostać zawarte w orzeczeniu o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w przypadku, gdy symbol przyczyny niepełnosprawności oznaczono symbolem: 04-O (choroby narządu wzroku); 05-R (upośledzenie narządu ruchu); 10-N (choroba neurologiczna) lub 07-S (choroby układu oddechowego i krążenia).

Z redakcji przywołanych przepisów wynika, że uprawnienie do karty parkingowej związane jest nie tylko ze spełnieniem przesłanki odnoszącej się do kwalifikacji do wskazanego stopnia niepełnosprawności, ale również z dotyczącej jednoczesnego stwierdzenia znacznie

ograniczonych możliwości samodzielnego poruszania się. Jeśli zatem osobie z niepełnosprawnościami wydano orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym albo umiarkowanym, ale nie stwierdzono w jej przypadku znacznie ograniczonych możliwości samodzielnego poruszania się, to przesłanki do wydania jej karty parkingowej nie zostały spełnione.

Użytego w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym wyrażenia „znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się” w samym przepisie nie zdefiniowano. Oznacza to, że zgodnie z regułami wykładni językowej trzeba mu przypisywać taką treść, jaką ma w języku potocznym¹. Wykładnia ta powoduje, że spełnienie przesłanki „znacznie ograniczonych możliwości samodzielnego poruszania się” może nastąpić wyłącznie w przypadku potwierdzenia znikomej zdolności zmiany swojego położenia w przestrzeni bez niczyjej pomocy.

Do oceny znacznie ograniczonych możliwości samodzielnego poruszania znajdują zastosowanie metody i skale klinimetryczne, umożliwiające pomiar zjawisk klinicznych u osoby z określonymi dysfunkcjami, (np. kliniczne skale oceny chodu i równowagi, pozwalające na pomiar sprawności funkcjonalnej chodu). Ogólnie przyjmuje się, że osoba ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, jeśli przemieszczając się na odległość do 50 metrów korzysta z pomocy sprzętu wspomagającego lub z pomocy jednej osoby, ma trudności lub nie jest w stanie schodzić lub wchodzić po schodach bez pomocy drugiej osoby, ma trudności przy poruszaniu się po powierzchniach płaskich na dystansie nie przekraczającym około 100 metrów.

Jak wskazane zostało w treści interpelacji, epilepsja oznaczana w orzeczeniach o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności oraz wskazaniach do ulg i uprawnień symbolem przyczyny niepełnosprawności „06-E” jest chorobą neurologiczną. Trudno jednak uznać, iż osoby z rozpoznaną epilepsją mają znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

W związku z tym, w przedmiocie uprawnienia do karty parkingowej, wydawanego na mocy art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej, ustawodawca nie uwzględnił osób cierpiących na epilepsję przyjmując, iż osoby objęte tą regulacją mają analogiczne ograniczenia w samodzielnym poruszaniu się, jak pozostałe osoby, które uprawnienia do karty parkingowej zyskały na podstawie zmienionych przepisów.

Zastosowane w art. 6 ust. 2 ustawy nowelizacyjnej kryterium zwalniające jest adekwatne do aksjologicznie wywiedzonego celu nowelizacji i pozwalało na weryfikację dotychczasowych uprawnień do kart parkingowych z poszanowaniem praw „słusznie nabytych”, a więc nabytych na podstawie orzeczeń wskazujących na występowanie u posiadacza karty schorzeń skutkujących znacznie ograniczonymi możliwościami samodzielnego poruszania się.

Jednocześnie kryterium to nie wyklucza możliwości ubiegania się o kartę parkingową wydawaną na nowych zasadach przez osoby, które z różnych względów w posiadanym orzeczeniu nie miały - tak jak wskazana przez Panią Posłankę osoba - wyraźnego wskazania tego rodzaju dysfunkcji. Art. 6 ust. 2 ustawy nowelizującej jest przepisem przejściowym, stanowiącym dodatkową gwarancję zachowania należnych uprawnień dla tych osób, które

¹ Termin „samodzielnie” w języku polskim oznacza „bez niczyjej pomocy, czyjegoś wpływu, dając sobie radę, nie potrzebując pomocy”. „Ograniczony” to „mający niewielki zakres”. „Znaczny” to „dość duży”, „ważny, znaczący”, „wyróżniający się czymś”: (por. Słownik Języka Polskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, na stronie internetowej: [www://sjp.pwn.pl](http://sjp.pwn.pl))

w sposób oczywisty - na podstawie ustaleń wynikających z dotychczasowych orzeczeń – spełniają również przesłanki do nabycia karty parkingowej na podstawie przepisów znowelizowanych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/